

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

Alexis Tsipras

**leader of the main opposition
and former prime minister, Greece**

**24th EXCLUSIVE ROUNDTABLE
WITH THE GOVERNMENT OF GREECE
Europe: Reinforcing cohesion in turbulent times**

ΤΡΙΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

sound&visual
κ.παπαθανασίου α.ε.

Ξάνθης 12 & Ποσειδώνος, 144 51, Μεταμόρφωση
T: 210 3805459 • praktika@soundandvisual.gr
www.soundandvisual.gr

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ & EVENT**

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

ALEXIS TSIPRAS

**leader of the main opposition
and former prime minister, Greece**

24th EXCLUSIVE ROUNDTABLE

WITH THE GOVERNMENT OF GREECE

Europe: Reinforcing cohesion in turbulent times

ΤΡΙΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον François για τα πολύ καλά του λόγια, πρωτίστως να ευχαριστήσω τον Economist που μας δίνει αυτή την ευκαιρία σήμερα να βρεθούμε εδώ. Για εμένα είναι μια ιδιαίτερη βραδιά, καθώς βρίσκομαι στο ίδιο τραπέζι με δυο πολύ καλούς φίλους, με τον François Hollande και τον Zoran Zaev.

Δυο ηγέτες, που έπαιξαν σημαντικό, καθοριστικό ρόλο σε κρίσιμες στιγμές για την Ελλάδα και οφείλω αυτό να το αναγνωρίσω, όπως οφείλουμε όλοι να αναγνωρίσουμε ότι ήταν εξαιρετικά σημαντικό, σε δυο διαφορετικές περιόδους, που δυο άνθρωποι έπαιξαν ένα θετικό ρόλο βασισμένοι στις αξίες, στις ιδέες και στις αρχές τους. Δυο Αριστεροί ηγέτες, παραμέρισαν πολιτικό κόστος και κέρδη και οφέλη, για να υπηρετήσουν κάποιες αξίες.

Ο François τότε είχε την άποψη ότι η Ελλάδα είναι κάτι περισσότερο από μια ακόμη χώρα στην Ευρώπη των 28, μια απλή χώρα. Διότι η Ελλάδα κουβαλάει ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της ευρωπαϊκής ιστορίας, είναι αναπόσπαστο κομμάτι του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της ευρωπαϊκής

ιστορίας. Δεν μπορούσε να διανοηθεί ο François –κάποιοι άλλοι συνάδελφοί μας το είχαν διανοηθεί- ότι η Ελλάδα θα έμενε εκτός της Ευρωζώνης.

Και συνέβαλλε καθοριστικά ώστε να έχουμε μια θετική εξέλιξη. Και αυτό δεν το έκανε, επαναλαμβάνω, ούτε απαιτώντας εμπορικές συναλλαγές ή εξοπλιστικά προγράμματα, ούτε υπολογίζοντας κόστη και οφέλη. Το έκανε, υπηρετώντας τις αρχές του και τις απόψεις του.

Και πολύ αργότερα, σε μια άλλη κρίσιμη στιγμή όχι τόσο κρίσιμη βέβαια αλλά όταν βρεθήκαμε μπροστά στη λύση μιας εκκρεμότητας δεκαετιών που έπρεπε να λυθεί, πάλι υπηρετήσαμε τις αξίες μας και λύσαμε μια κρίσιμη διαφωνία με τους βόρειους γείτονές μας και σήμερα, ακόμη κι αυτοί που τότε εδώ στην Ελλάδα μας πολέμησαν γι' αυτή τη λύση που δώσαμε στο πλαίσιο της εθνικής γραμμής, αντιλαμβάνονται πόσο μεγάλη αξία έχει αυτή η εξέλιξη.

Διότι με την προκλητικότητα κάποιων άλλων γειτόνων μας στην Ανατολή, που τη βλέπουμε να κλιμακώνεται το τελευταίο διάστημα, αναλογιζόμαστε το πόσο σημαντικό είναι στο βορρά να έχουμε σταθερούς φίλους, εταίρους, σταθερή Κυβέρνηση και όχι μια Κυβέρνηση ενδεχομένως που θα δεχόταν η χώρα αυτή να μοιραστεί, η χώρα αυτή να μην είναι σταθερή και να έχουμε και στα βόρεια σύνορά μας την παρουσία των επιθετικών και προκλητικών ανατολικών γειτόνων μας. Φανταστείτε το αυτό.

Άρα θέλω να πω εξ αρχής ότι είμαι εξαιρετικά συγκινημένος σήμερα και χαρούμενος που είναι δυο πολύ καλοί φίλοι στο τραπέζι.

Δεν θα πω πολλά λόγια γιατί θα κουβεντιάσουμε, θα δεχτώ κάποιες ερωτήσεις. Όμως επιτρέψτε μου να μοιραστώ εισαγωγικά ορισμένες μόνο σκέψεις πριν περάσουμε στο κομμάτι της συζήτησης. Βιώνουμε πρωτόγνωρους καιρούς. Η πανδημία ήρθε με τον πιο σκληρό τρόπο να αλλάξει τις συνήθειές μας, να αλλάξει τη ζωή μας, να αλλάξει τις αντιλήψεις μας, ίσως να επιταχύνει συζητήσεις ή και αλλαγές, στον τρόπο που αντιμετωπίζουμε ως κοινωνία τη βιωσιμότητα, την υγειονομική ασφάλεια, την επιστήμη.

Η επιστήμη αυτή τη στιγμή βεβαίως έχει τον πρώτο ρόλο και τον πρώτο λόγο, είναι ο πρωταγωνιστής. Όλοι οι υπόλοιποι αναμένουμε τα αποτελέσματα των ερευνών τους, όλοι οι υπόλοιποι αναμένουμε τη λύτρωση, τη λύση, το εμβόλιο που θα σταματήσει το κακό.

Ωστόσο η πολιτική παραμένει πίσω από κάθε λύση, αλλά και πίσω από κάθε πρόβλημα που ήρθε, ή που θα έρθει στο μέλλον.

Η άποψή μου είναι ότι η πολιτική και οι πολιτικοί σε αυτές τις συνθήκες οφείλουμε να σκεφτόμαστε και να σχεδιάζουμε όσο μπορούμε έχοντας το βλέμμα στο μέλλον, στο αύριο, έχοντας το νου μας στο αύριο. Ξέρω ότι αυτό είναι ένα κλισέ που είναι εύκολο να το λες, αλλά δύσκολο στην πράξη να το πετύχεις. Διότι πάντοτε το παρόν είναι πολύ απαιτητικό και ιδιαίτερα στην πολιτική.

Οφείλουμε όμως να κατανοήσουμε ότι η πανδημία δεν είναι μια απλή εξέλιξη. Δεν είναι μια απλή κρίση όπως όλες οι άλλες που μας βρήκαν το τελευταίο διάστημα. Η πανδημία είναι μια βαθιά τομή στο χρόνο και στην ιστορία. Είναι μια βαθιά τομή, η οποία θα επανανοηματοδοτήσει και θα σχετικοποιήσει έννοιες, απόψεις, κατεστημένες αντιλήψεις.

Είναι ένα παγκόσμιο σοκ και όπως κάθε μεγάλο σοκ στην ιστορία της ανθρωπότητας έτσι και τώρα είναι ένα σοκ που αλλάζει τους ανθρώπους και θα αλλάξει αναγκαστικά και τις πολιτικές ισορροπίες και τις οικονομικές θεωρίες. Απλούστατα, διότι αλλάζουν ριζικά οι ανάγκες των ανθρώπων.

Το καθήκον ενός πολιτικού σε αυτές τις συνθήκες είναι να διαβλέψει στο που πρέπει να στραφεί αυτή η αλλαγή που έρχεται, προς τα πού πρέπει να κατευθυνθεί, για να είναι πιο κοντά αυτή η αλλαγή στις αξίες που υπηρετεί.

Κάποιοι σε αυτό το πλαίσιο βλέπουν την πανδημία ως μια ευκαιρία για να διασπείρουν μίσος, απέναντι στον αδύναμο, να διασπείρουν ψεύδη, αντιεπιστημονικές απόψεις και να επενδύσουν στον κοινωνικό κανιβαλισμό.

Άλλοι βλέπουν την πανδημία ως ευκαιρία για να επιβάλλουν τις ακραίες απόψεις τους για την οικονομία και αυτή τη φορά να τις επιβάλλουν χωρίς πολιτικές συγκρούσεις, δια της φυσικής και βιολογικής εξολόθρευσης των αδυνάμων, των μικρότερων επιχειρήσεων και των δικαιωμάτων της εργασίας.

Και κάποιοι άλλοι θέλουν να κάνουν τη διαχείριση της πανδημίας εικονική πραγματικότητα για να αποκομίσουν πρόσκαιρα πολιτικά οφέλη, χωρίς να αντιλαμβάνονται τους κινδύνους που έχει αυτή η στάση, τόσο για τους ίδιους –αφού η πανδημία δεν είναι ένα περιστασιακό γεγονός, θα διαρκέσει πολύ, άρα σύντομα θα διαψευστούν- αλλά κυρίως για τους πολίτες, είναι επικίνδυνη αυτή η στάση.

Η δική μου θέση και άποψη και θα ήθελα να την καταθέσω σήμερα ενώπιόν σας είναι ότι η πανδημία είναι η ευκαιρία μας, να κατανοήσουμε ότι χρειάζεται πια να σκεφτούμε –να χρησιμοποιήσω μια αγγλοσαξονική έκφραση- out of the box.

Να συνειδητοποιήσουμε ξανά όπως συνέβη και σε άλλες κρίσιμες τομές στην ιστορία της ανθρωπότητας, μια τέτοια ήταν ο 2^{ος} Παγκόσμιος Πόλεμος όπου μετά όλες οι Κυβερνήσεις συνειδητοποίησαν την αξία του δημόσιου χώρου και της ρύθμισης και του κοινωνικού συμβολαίου, την αξία του κράτους όχι μόνο ως ρυθμιστή αλλά και ως καθοδηγητή της οικονομικής εξέλιξης.

Έτσι και τώρα πιστεύω πρέπει αυτό να το συνειδητοποιήσουμε, προκειμένου να σταματήσει –κι αυτή είναι η ευκαιρία- αυτή η φρενήρης διεύρυνση των ανισοτήτων σε παγκόσμια κλίμακα. Μέσα στις κοινωνίες, μεταξύ των κοινωνιών, οι ανισότητες διευρύνονται με τεράστια ταχύτητα τα τελευταία χρόνια.

Είναι ευκαιρία να συνειδητοποιήσουμε σε πιο μικροσκοπικό επίπεδο ότι δεν υπάρχουν ατομικές λύσεις στα συλλογικά προβλήματα, ότι δεν υπάρχει εξέλιξη της επιστήμης, της έρευνας αν δεν επενδύσουμε σε δημόσια Πανεπιστήμια και σε δημόσια σχολεία, ότι δεν υπάρχει υγειονομική ασφάλεια χωρίς ισχυρά και σύγχρονα δημόσια συστήματα υγείας προσβάσιμα σε κάθε πολίτη, ότι δεν υπάρχει εξέλιξη αν οι νέες τεχνολογίες και η καινοτομία είναι προνόμιο των λίγων, τη στιγμή που εκατομμύρια εργαζόμενοι στον πλανήτη χάνουν τις δουλειές τους, επειδή δεν έχουν πρόσβαση σε φτηνό και γρήγορο Internet για να εργαστούν από το σπίτι.

Τέλος να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν υπάρχει μέλλον στον πλανήτη, αν συνεχίσουμε να του προκαλούμε ανεπανόρθωτες πληγές στο όνομα μιας δήθεν ανάπτυξης, εφήμερης όμως ανάπτυξης.

Αυτή η κρίση της πανδημίας ίσως είναι η ευκαιρία μας. Η ευκαιρία μας να σκεφτούμε συλλογικά, η ευκαιρία μας να άρουμε στερεότυπα και παγιωμένες αντιλήψεις και να δούμε στα μάτια το μέλλον.

Πιστεύω ότι δεν χρειάζεται ακόμη μια σκληρή υπενθύμιση για να συνειδητοποιήσουμε ότι ο δρόμος του αχαλίνωτου κέρδους, που είναι ταυτόχρονα και δρόμος της διεύρυνσης των ανισοτήτων, είναι ένας δρόμος αδιέξοδος και ότι είναι η ώρα πιστεύω συλλογικά να ανιχνεύσουμε, να διεκδικήσουμε έναν εναλλακτικό δρόμο.

Με αυτές τις σκέψεις, όσο πιο σύντομα και περιεκτικά μπορούσα, θα ήθελα και πάλι να ευχαριστήσω, κυρίως να ευχαριστήσω τους δυο φίλους που είναι σήμερα εδώ και είμαι στη διάθεση του οικοδεσπότη μας για τις ερωτήσεις του. Ευχαριστώ.